

Aftryck ur Östgöta Correspondenten n:r 132 för tisdagen den 10 november 188...

Vardagstryck

National Library
of Sweden

Östgöta Correspondenten.

Aftryck ur Östgöta Correspondenten Nr 132 för Tisdagen den 10 November 1885.

Opinionen.

Förutse kunde man att de meningsskiljaktigheter, som under loppet af de senare åren, framförallt under det sista, uttalat sig beträffande den svensk-norska unionen, skulle söka sig till att få i den 4:de November, då konungariket Norges grundlag antogs, en bemärkelsedag.

Att fortfarande festlighålla antagandet af sagde grundlag, årsdagen af den 4:de Nov. 1814 sedan densamma blifvit, i strid mot dess ursprungliga inbörd, så förändrad och förvriden som förhållandet är, är och förblifver väl alltid en i alla afseenden fullkomligt saklös oegentlighet, men hvad mera? Partilidelserna behöfde den, och den blef — oberoende af dess brist på verkliga skäl — äfven vederbörligen begagnad. Alltså: fraser och ord, utan verkliga skäl, se der, jubelfestens betydelse den 4:de Nov. detta år.

I alla afseenden historiskt otillämpligt måste alltså alla de tidningar skrufta uppsina kommentarier och sentimanger, för att kunna gifva åt den 4 November en någon större betydelse.

Se här exempel derpå.

Aftonbladet för den 4 November yttra följande:

”Föreningen mellan Sverige och Norge fyller i dag sjuttioett år. Det är en hög och vördnadsvärd ålder, icke blott för en menniska, utan äfven för en förening mellan två riket i ett stormuppflyddt tidehvarf.

Huru många troner hafva icke störtat, huru många revolutioner hafva icke timat, huru många statsförbund hafva icke upplösts eller skakats af fruktansvärda inbördes krig, sedan den förening ingicks, hvars sjuttioförsta födelsedag två fria och lyckliga folk i dag fira? Ett dussin eller mer af de troner, som kongressen i Wien 1815 upprättade, hafva slagits i spillo. Från Frankrikes och Neapels troner hafva bourbonerna förjagats; kyrkostaten, Toskana och alla de italienska småfurstendömena hafva upphört att finnas till som själfständiga stater; Danmark har förlorat Slesvig-Holstein; Hannover och ännu flere tyska stater hafva upplukats af Preussen; tyska förbundet har efter ett blodigt krig upplösts och efterträds af nordtyska förbundet, som i sin ordning fått vika för tyska riket; föreningen mellan Holland och Belgien har upplösts genom en revolution; Spanien och Portugal hafva sönderslitits af vilda inhemska krig; mellan Österrike och Ungern rasade 1848 och 49 ett blodigt krig och först sedan den österrikiske kejsaren sjutton år derefter samtyckte till att gifva Ungern en likaberättigad ställning, har det stora statsförbundet vid Donau vunnit fasthet och styrka; Polen har efter två olyckliga revolutioner förlorat sista återstoden af sin forna själfständighet; Ryssland har haft sina sammansvärjningar och kejsarmord; för England har den med svärdet grundlagda föreningen med Irland visat sig vara en förbannelse; i Orienten, i Nordamerika, i Mexiko, i Sydamerika, i Egypten, i Indien, snart sagt öfver allt har de senaste sju årtiondenas historia att berättas om krig, statshvällningar, blodbad.

Från denna regel finnes endast ett enda stort undantag; de båda riket, hvilka sedan den 4 November 1814 äro förenade under en gemensam konung. Sverige och Norge, förut ofta och hårdt drabbade af krigets olyckor, ha sedan den dagen njutit fredens välsignelse. Orsakerna till denna lycka kunna ju vara af flere slag. Men en och säkerligen en af de förnämsta är just denna förening, hvars årsdag vi i dag högtidlighålla.”

Så talar *Aftonbladet*.

Braskande och stora ord saknas ej, som läsaren behagar finna.

Visserligen är det nu en sanning att de statsomhvälfningar, hvarom *Aftonbladet* här talar, egt under århundradet rum; men hvad samställig likhet eller jemförelse eller förbindelse med förhållandena i Norge hafva de väl för att nu parallelliserande framställas.

”Bourbonerna hafva förjagats, såväl från Frankrikes som Neapels tron”, sant! Men hvarför? Derför att de undertryckte det konstitutionella statsskicket och det fria ordets rätt.

Har Sverige med något slags magtmissbruk sökt att, i ty fall ingripa i Norges statslif? Har icke Sverige fasthellre stadfäst i Norge den friaste monarkiska statsinstitution som Europa eger?

”Kyrkostaten, Toskana och alla de mindre italienska småfurstendömena hafva upphört såsom själfständiga stater”, sant! Men hvarför? Derför att de kraftigt och beslutamt ville förena sig i gemensam folkelig enhet, uppgå i italiensk nationel samdrägt.

Har Norge någonsin sträfvat i samma anda och riktning i sina förhållanden till Sverige? Tvärtom, så långt vi minnas tillbaka, har det, med anledning af unionen, på den offentliga öfverläggningens väg städse anklagat och anfåttat Sverige.

Redan 1835 uttalade en författare i ett längre poem, den förtrytelse, som Sverige, i följd af skriket i Norge emot oss, redan då kände. Poemet började sålunda:

Föreningen.

1835.

Är vestanfjells man väl fiendtlig än
Mot brödraskapet mellan våra riket,
Med detta handslag mellan frie män?
Välän, så lösen då det upp igen
Med svärdet eller ock med politiken,
Men låt oss endast slippa — kattmusiken.

Så låt det redan då.

Nationaliteterna ej mindre än de folkligt fria konstitutionella sträfvandena inom Europa hafva, på sätt *Aftonbladet* angifver, otvifvelaktigt sökt uttaga sin rätt. Kampen i sådan riktning kännetecknar vårt århundrade. Och äfven Norge intager och spelar visserligen i och för sig i detta drama en icke oväsentlig roll. Norge har nemligen upplöst sin fyrahundradeåriga nära nog slaviska ställning till Danmark samt antagit en själfständig statsförfattning och dymedelst proklamerat sig såsom ett fritt folk, ett bland de friaste inom vår verldsdel. Och hvad har nu Sverige gjort härvid. Hafva vi uppträdt fiendtligt och undertryckande? Långt derifrån. Sverige — och dess konungsligt beslutande män — hafva tillmötesgående stadfäst den af norska folkets egna representanter själfva uppställda och antagna Eidsvolderförfattningen, n. b. med några obetydliga, unionen betingande tillägg. Norge beslutade och afgjorde sjelft 1814 sitt öde, sin framtid.

Från ingen synpunkt bör det följaktligen ha någonting att egentligen anmärka mot Sverige.

I intet afseende befinner sig Norge och det norska folket alltså på något sätt till Sverige i den ställning, att någon den ringaste anledning förefinnes till komparativ parallellisering med folkrörelserna inom det öfriga Europa.

— Här går jag, yttrade också Wergeland, en annan Tell, men utan att ega en Gessler.

På det mest unionsfiendliga och grundlagsvidriga sätt hafva emellertid partilidelserna under nu förflutna 71 år derstädes också städse sökt att, så vidt möjligt har varit, skapa sig en Gessler i Sverige.

Bristande utrymme hindrar oss att vidare följa *Aftonbladets* utläggningar om de öfriga af tidningen andragna allmänna statsomhvälfningarna under detta århundrade; men, i få ord sagdt, ingen af dem är i ringaste mån hänförlig till Norge.

Alldeles obestriddigt är och förblifver deremot, att alla de stora revolutionära rörelser som — hvarvt vi än må blicka — under senaste 70-tal egt rum, med ty åtföljande statsomhvälfningar, regementsombyten, krig och blodbad, hvilat — åtminstone efter vår uppfattning — på i grunden fullt berättigade skäl, hvaremot man, från folklig statsrättslig synpunkt, förgäves söker efter några sådana som rättfärdiga Norges fiendliga antagonism, vare sig emot sin egen statsförfattning, emot Sverige eller emot unionen.

Norges politiska antagonism mot Sverige, sedd och kommenterad från rättänkt historisk synpunkt, är och förblifver derför fullkomligt ohållbar.

Något motsätycke finnes också icke dertill i någon af de stora rörelser, som uppsakat Europas öfriga folk och länder under loppet af de senaste sjuttio åren.

Norge har haft, hvad de öfriga folken saknat. Och derför att de öfriga folken saknat, hvad Norge haft, en fri statsförfattning, har revolutionen berättigadt stormat fram bland dem; men, när Norge deremot haft, hvad de öfriga folken saknat, en verkligt fri författning, är och förblifver följaktligen också den — för att så uttrycka oss — civila revolution, som under loppet af de sista åren, blifvit på bekostnaden af unionens hållbarhet otvifvelaktigt genomförd, en af magtlystna partilidelser tillkonstlad, i grunden obehörig statsomhvälfning.

Lika oberättigad, som hvarje försök är att parallellisera de norska revolutionära partilidelserna med de stora folkrörelserna inom det öfriga Europa, lika oberättigadt är att ega Norge något erkännande för unionens fort-

farande bestånd. Den svensk-norska unionens tillvaro ännu i dag härleder sig nemligen visserligen icke från det norska folkets tillmötesgåenden, utan uteslutande från det svenska folkets godmodighet, tillit, förhoppningar och måhända äfven likgiltighet.

Vår afsigt hade varit att i dagens nummer återgifva äfven åtskilligt af hvad vidare en och annan tidning yttrar; men nödgas vi af både bristande utrymme och tid, att lemna det för tillfället derhån.

Opinionsyttringar till Östgöta Correspondentens ansvarige utgivare.

I Östgöta Correspondentens senaste nummer yttrade vi, att red. emottagit en hel del skrivelser, hvori man, från olika delar af riket, uttalade sitt bifall och gillande med hän syn till den ställning, tidningen intagit till den norska frågan, i sammanhang hvarmed vi äfven omförmälde, att vi uppmanats att offentlig återgifva dem, enär dessa opinionsyttringar alltid för tillfället hade sin särskilda, stora och allmänna betydelse. Då vi för egen del äfven hysa denna åsigt och vi nu beslutat oss att, i enlighet med uttalade framställningar, offentliggöra de bekomna skrivelserna, anse vi oss dock böra tillägga, att vi anse deras innehåll icke blott stäldt till Östgöta Correspondentens utgivare, utan fasthellre till hvarje svensk publicist, som uttalar sig i samma riktning som han.

Östgöta Correspondenten känner och inser sjelft allt för väl sin obetydlighet att egenkärt kunna anse sig värdig det bifall och gillande, som i flertalet skrivelser förekomma. I själfva verket gälla väl de icke heller någon person, utan *sak*, och skulle de gälla person, så måste det gälla hvar och en, som frimodigt uppbär fosterlandets själfständiga fana, och icke någon särskild af dem. I de af oss mottagna skrivelserna hafva, enligt vår uppfattning, hvarje liktänkande organ, hela riket rundtom, från och med *Hernösandsposten* till och med *Helsingborgsbladet* sin behöriga anpart i alla afseenden lika berättigadt som Ö. C., om ej vida mer. Till sak:

Från *Sundsvall* skrives följande, dateradt den 4 November:

”Många med mig få härmed betyga eder sin djupa tacksamhet för edert allvarliga uppträdande i landets sorgliga politiska förhållanden. Tack för god vakt, Gud bevara gamla Sverige!”

Från *Dalarne* hafva vi mottagit en längre skrifvelse, hvarur vi åtminstone för tillfället ej kunna återgifva mera än efterföljande utdrag:

”Som svensk man tackar jag er af hjertat för ert mod att taga bladet från munnen och offentlig uttala, hvad som dväljes och rörs sig i hvarje fosterländskt bröst, det der icke är bedöfvadt af frasmakarnes skrän, förblindadt af det »liberal» skenet eller omgärdadt af osjelfständighetens och lycksökeriets hägringar”

I en skrifvelse från *Stockholms län*, äfven daterad den 4 November, heter det bland annat följande:

”Edra sträfvanden för våra hufvudnäringars skydd genom klok tullagstiftning hafva längesen af många skattats såsom ledande i den angelägna frågan, och edra manliga lystringsord i striden om vårt lands ställning i unionen hafva värmt och eldat många svenska hjertan.”

”Det synes mig vara samma grunddrag i ena och andra fallet, som gått genom edert åskådningsätt och bestämt eder verksamhet i svensk själfständig hållning. Har det gällt tullagstiftningen, så har ni sökt freda oss från ekonomiskt beroende af utlänningen; gäller det vår ställning till grannriket, så häfdar ni modigt vår själfständiga rätt att leda till gemensamt gagn, men ej att behöfva gå i ledband. Det är underligt att ni ej har hvarje svensk på eder sida i striden. Emellertid, motståndarnes mängd räknar ni säkert ej; var öfvertygad om att många och åter många äro eder tacksamma för edert manliga och rättsinta uppträdande, och tillåt mig att för egen del — och äfven för många andras — få uttala ett vördnadsfullt tack.”

Vidare har från *Stockholms norra län* kommit oss tillhanda:

”Redan några dagar efter det uppsatsen för den 3 Oktober *»Sverige och Norge»*, förekom i Östgöta Correspondenten, läste vi alla här med största tillfredsställelse densamma och glädde oss innerligt, då den i klara och manliga ordalag återgaf våra innersta tankar om det sätt, hvar på styrelsen handhafves och hurusom Sveriges ära och födelar kränkas. Mottag allas vår hjertliga tack för det uttalade ordet, hvilket, antäandande som en blix, satt alla tänkan-

de sinnen i lågor och låtit äfven dem, som förut litet eller intet gjort sig reda för, hvad som är i görningen, med ens få en full öfversigt af utförsbacken. Så länge vi likväl hafva män, med oförskräckt tänkesätt och själfuppostrande fosterlandskärlek, kunna vi ännu, glada och trygga, sjunga: "Noch ist Polen nicht verloren",
An en gång heder och tack!

Ytterligare skrives till oss från *Stockholms län*:

"Meningen inom Stockholms län är utpreglad för spannmålstullar, och jag hoppas att det skall framgå af de petitioner, som äro i omlopp. Mera viktiga än tullfrågan — ty nöden tvingar oss nog slutligen att afgöra den i den rätta riktningen — är den norska, och eder ovanskliga heder blifver det att på fullt allvar ha tagit upp frågan och visat dess betydelse. Eder ställning såsom en af pressens veteraner har gjort eder mer än andra passande att inom pressen bära upp det svenska banéret. Heder och tack därför!"

En fjärde skrifvelse har från det södra *Stockholms län* i dagarne ytterligare kommit oss tillhanda, hvarur följande här må återgifvas så lydande:

"Särdeles glad blef jag, då jag erfor de erkännande bifall, som från så många håll kommit eder tillhanda med anledning af edra artiklar, rörande våra unionella förhållanden. Detta visserligen till en stor del för er egen skull, men dock mer därför att de ingifva mig hopp om att hos så väl det äldre, som "det yngre Sverige" råder mera fosterländskhet, än jag hitintills under närvarande omständigheter vågat tilltro det. Det har ju tilldragit sig så mycket som kunnat nedstämma modet i detta afseende, och de bättre åsikterna hafva för det mesta hitintills dragit sig tillbaka i tystnad, tills eder röst väckt dem upp till lif.

Mätte Gud förlåna er helsa, att ännu en lång tid kämpa för våra fosterländska intressen!"

Från *Westerås* skrives:

"Till fulla instämmande i de hyllningar, som egnats eder i våra fosterländska sinnade blad för edert uppträdande till försvar för Sveriges sjelfständighet och ära mot norrännens djerfva och oblyga anskräp på magtsställning inom unionen och på ohemula rättigheter med underkännande af egna skyldigheter, vågar jag anhålla att af hela mitt hjerta få hembära eder min innerliga tack för det värdiga sätt, hvarpå ni dragit i striden för härfandet af vår naturliga ställning inom unionen och för tillbakavisande af vissa svenska tidningars skamlösa tilltag att söka dra Norge in i Sverige, och allt mera tillskansa det fördelar på vår bekostnad, att kring-skära konungamagten i Sverige för att få konungen der till en komplett skuggkonung som i Norge och till sist bli lyckliggjorda med en annan Sverdrup och det ohidligaste tryck af en allsmäktig riksdags- och riksriktsmajoritet.

Det är i sanning bedröfligt att se, huru denna usla svenska press, hvartill beklagligt nog äfven måste räknas några af de större tidningarna, afkläder sig all blygsel, all skam, förnedrar sig till hejdular åt mot Sverige fiendtliga intressen."

Från *Nord-Halland* hafva vi mottagit efterföljande skrifvelse, så lydande:

"Med stor glädje och tillfredsställelse ha vi påst edra manliga och fosterländska artiklar, rörande våra så att säga lifsförhållanden till Norge och skyddstullarna.

Vi tacka Eder för det Ni oförskräckt tagit till ordet i dessa för fosterlandet så viktiga frågor och hoppas att ni framgent skall liksom nu — blifva fosterlandets banerförfare i den strid som stundar med våra förblindade frihandlare och vårt svenskvidriga regemente.

Handelstidningen säger, att ni "illånas att spela en politisk roll", som står öfver er begåfning". Här om någonstades röjes afunden. Handelstidningens värde redaktör skulle säkert vilja spela samma roll om det låge inom området för hans begåfning."

Ännu en gång, tack för hvad ni gjort och gör för fosterlandets väl! Mätte ni fortfarande få ega helsa och krafter till det ädla värf för hvilket ni strider, så hoppas vi utgången skall bli god och det sansade och tänkande Sverige skall icke glömma sin anförare!

Från *Skaraborgs län* skrives:

"Den sant svenska anda, som så öppet genomgår edra senaste artiklar i eder ärade tidning gifver förhoppning åt mer än en, att ännu en gång vårt kära fosterland kan visa män, som ej frukta att med öppet visir föra dess verkligt svenska innebyggares talan, och dermed visa sig vara af den adel, som fordom i nödens stund var den betrycktes hjälp. Ni har talat ett ärligt och svenskt språk. Tröttna ej! Många bedja till Herren om styrka för eder under kampen, förvissade om, att ni — ifall ni fortsätter den så som ni nu uppträdt — skall segra. Jag har ej kunnat underlåta att på detta sätt bringa eder min tack, och vågar säga, att näst Gud är hvarje ärlig svensk man edert stöd, och det är flere, som äro med eder, än med dem. Tystna ej, vördade äldring! Tystna ej! Mätte Gud välsigna eder samt utrusta eder med den största möjliga kraft att söka utveckla och elda de tankar, som lefva i det stora flertalets djupa led till en storm, som sopar bort det, som till oss importeras från andra sidan gränsen.

Ännu en gång ära och tack!

Från *Upsala* skrives:

"Då man lefver midt uppe i en tid af politisk karaktärlöshet och deraf härflytande depravation, hvilket för det fosterländska sinnet upp-

friskande och glädjande att erfara, att det ännu inom den hederliga och oberoende svenska pressen finnas män, som icke tveka att låta höra väl behöfliga larmsignaler

Eder artikel af den 3 Oktober har jag utklippt såsom ett "tidens tecken".

Att artikeln kunnat undgå åtal visar, å ena sidan, bäst huru svag och eländig regeringsmagtens ställning är, men också, å andra sidan, att det åtminstone finnes någon politisk klokhet och takt hos den n. v. ministern, ty ett tryckfrihetsåtal skulle höjt eder hr redaktör till skyarne.

Mottag mitt varma svenska tack för hvad ni i eder tidning verkat i fosterlandets viktigaste angelägenheter, i försvarsfrågan, i den tullpolitiska frågan, i den svensk-norska frågan.

Under den 1873 inträdda kompromissernas, tredjedelsmesyrernas och de svaga eftergifternas festperiod, är det godt att känna, att inom den fria svenska pressens veteraner funnits sådana pelare, som nu framlidne vännen K. A. Lindström och ni, hr redaktör; och kan jag icke uttrycka denna min känsla bättre än genom anförandet af Carléns för snart 50 år sedan nedskrifna ord:

"Än finnas dock män, som *män* våga vara, Med hjerta och känsla i klappande bröst, Som våga att dristigt med handling besvara Hvad samvetet bjuder med manande röst."

Från *Bergslagen* skrives:

Än finnas män uti Norden —
Tack för de manliga orden,
Tack för din kärlek så varm!
Fortfar att värna vår ära,
Fortfar att vittne frambära
Om alla redligas harm!

Flera skrivelser har till redaktionen äfven ingått från olika delar af Östergötland.

Från *Lysings* härad skrives:

"För Östgöta Correspondentens ungdomliga och korrekta uppträdande i norska frågan, får jag härmed uttrycka min tacksamhet och beundran, ett uppträdande, som här väckt många sympatier!"

Från *Motalatrakten* skrives:

"I processen med den högtstående personen är er plats icke på *svarandens* sida, därför har han sjelf i näder täckts draga försorg. Han gjorde som de mörkrädda ba nen som hvissa i skymningen för att hålla modet uppe, men hvisslingen var illa betänkt, ty om ni någonsin skrivit kraftigt och klart, och ändock lugnt, så var det den 3 Oktober. Det var således ett mycket eget påhitt att komma och tala om radotteri och ny barndom.

När jag först öppnade ert senaste lördagsnummer gjorde det mig nästan ondt att ni ansåg er behöfva inlåta er på något sjelfförvar, men sedan jag läst artikeln två gånger, glädde det mig att det stod på papperet just som det stod der, och lyckönskar er dertill. Särskildt anslog mig ett uttryck om barnaväsende. Lycklig den skriftställare, som med en mans kraft och en ynglings hänförelse förenar barnahjertats renhet och oskuld.

Ni har full rätt att glädja er öfver det tryckna bifall, som redan kommit er till del, och säkert länge fortfarande skall komma er personligt till del. Det bästa af allt är dock det lifvande inflytande, som denna polemik redan utöfvadt och säkerligen allt framgent än mera kommer att utöfva på den fosterländska sinnesstämningen inom riket."

Från *Medevitrakten* skrives:

"Angående eder uppsats i n:o 116 af eder ärade tidning om vår regerings och särskildt konungens norska politik och den allmänna opinionen derom, kan ni vara fullt förvissad om, att nästan hvar man inom vår ort delar edra tankesätt derutinnan, att man på det högsta ogillar vår regering därför, att den helt beskedligt ingått på den norska riksriktsdomens lagstridiga beslut, och nu till på köpet vill upplåta vårt utrikeskabinet åt norsk inflytande.

Äfven kan ni, herr redaktör, vara fullt förvissad derom, att hvar och en af oss för eder hyser beundran och till eder frambära vårt hjertliga tack för att ni i denna sak tagit bladet från munnen och öppet och oförskräckt visat vår regering den väg hon bör gå för att vinna sitt folks kärlek och frammanas folks aktning.

Till sist ett hjertligt tack till eder för allt ädelt och godt ni under ett halft sekels tid utrett såväl såsom tidningsredaktör, som riksdagsman, skald och författare."

Från *Ydre* härad skrives:

"Jag tror mig kunna säga, att frågan om unionens vara eller *icke* vara tages ganska lugnt af det praktiska folket i vår ort. Första frågan hos oss är alltid, hvad hafva vi för nytta och vinst af föreningen? Och då svaret ingalunda utfaller tillfredsställande, så får ingen undra på, att hvar och en ej, för unionens bestånd, vill — genom fega eftergifter — godvilligt offra gammalt godt namn och rykte, hvarken inför eget eller andra nationers omdöme. Enär den allmännaste meningen är sådan, så är det lätt att afgöra huruledes är nuvarande regerings handlingssätt i den norska frågan betraktas och bedömes här. Det politiska saltet, den allmänna opinionen, behöfver därför allt för väl komma till heders, hvilket också sker genom den fosterländska pressens oförfärade målsmän, bland hvilka ni, ärade redaktör, intager ett så framstående rum."

Från Hanekinds härad skrives:

"Hjertiig och uppriktig tack för edra artiklar uti norska frågan, hvilka artiklar jag och många med mig med stor tillfredsställelse följt allt sedan den 3 Oktober."

Från *Norrköpingstrakten* har ett bref kommit oss tillhanda, hvari bland annat följande skrives:

"Hvad vi tänka och säga i vår ort? Hvala! Naturligtvis enhälligt, att det var godt och till stor nytta för oss alla att *någon* hade mod nog att säga ut den osminkade *sanningen*, som lefver och rör sig på djupet af hvarje ärligt och svenskt hjerta och — om äfven icke alltid fullt klart — i tankar och sinne hos hvarje redlig svensk man, ty trots allt som skett och allt som sker, hålla vi dock hårdt på våra statsformer och önska i detta fall ingen brådskande ändring. Mot en sådan gå vi dock sannolikt med stora steg om våra bröder på hinsidan fjellen få fortfarande råda öfver vår konung och oss. Mätte fjällen falla från den »högt uppsattes» ögon och låta honom inse att hans juder ifrån sig sina bästa och trognaste vänner!

Mätte den gamle kämpen för det *rätta, sanna* och *goda* ännu länge förmå sträfva för fosterlandets bästa."

Från *Norrköping* skrives:

"I det bifall och erkännande, som egnats eder från många håll, förenar jag mig hjertligt och uppriktigt. Jag skattar det verkligt svensk-tänkande folket lyckligt att ega till sitt förfogande en sådan klinga som eder. Ingen annan än ni skulle med den verkan, som nu visat sig, kunnat säga hvad som blifvit sagdt. Mätte ni fortfarande rätt länge kunna med samma ungdomliga kraft som hitintills kämpa för hvad ni anser rätt och sant, framförallt för fosterlandets sjelfständighet och frihet. Svenska folket synes nu börja vakna och resa sig ur sin alltför mång-åriga däsighet och dädlöshet."

Från *Finsponga* läns härad skrives:

"På samma gång jag vill uttrycka min och mångas beundran och tacksamhet för edra oförskräckta och sanna inlägg i vårt lands viktigaste frågor, ber jag att, för utdelning få emottaga några exemplar af det i n:o 128 framlagda politiska programmet.

Mätte det blifva våra representanters säkra ledtråd!"

Från *Wikbolandet* skrives till oss:

"Jag ser, att herr redaktören från många håll inom riket fått mottaga tacksamhetsskrivelser för artikeln om Sverige om Norge af den 3 Oktober — och detta med allt skäl — men här från Wikbolandet torde måhända ingen insändt någon sådan skrifvelse, och dock vet jag att vi äfven här äro lika tacksamma som trots någonstades för edert kraftiga uppträdande emot den Temptanderska politiken. Ni, herr redaktör, har oförskräckt och modigt uttalat hvad många tusende tänka och känna. Jag kan icke säga, huru mycket det glädde mig att läsa eder frimodiga uppsats och därför kan jag icke underlåta att så väl å mina egna som många andras vägnar säga eder ett hjertinnerligt tack. Förtroendet för vår regering, som i många viktiga frågor visar sig så litet fosterländsk som möjligt, försvinner mer och mer hos vårt folk, och det är ej ovanligt att få höra sådana yttranden som dessa »bäst vore, om man kunde blifva af med en sådan regering."

En annan skrifvelse från *Norrköping* lyder sålunda:

"Med posten från Stockholm har jag emottagit den enskilda underrättelse, att man på högre ort ej mera skall vara främmande för den tanke att väcka tryckfrihetsåtal mot er för uppsatsen: *Sverige och Norge* i Östgöta Correspondenten för den 3 Oktober. Förskräcks likväl ej här för, ty äfven om en jury skulle kunna sammansättas så att ni fälldes — hvilket dock knappt nog är troligt — så stode, derom kan ni vara öfvertygad, alla verkligt fosterländska tänkande män, äldre såväl som yngre, stödjande och gillande, bakom eder. För egen del betrifvar jag likväl gerna Stockholmsmeddelarnes antagande, all den stund den högtuppte välmåte betänka sig mer än en gång innan han börjar det hazardspelet. Ett nederlag inför en jurydomstol hos oss blefve alltid af större betydelse här, än riksriktsnederlaget i Norge. Hvad hälst, som dock må inträffa, känna vi er allt för väl, att ni icke skall svika den ställning, ni så fosterländskt och manligt intagit. Här tror man icke att inom Östergötland en jury skall kunna så sammansättas, att den faller eder. Men äfven om den skulle kunna så sammansättas, så fölle ni likväl för den vackaste sak, hvarför en man kan falla, för fosterlandet.

Såsom ett appendix till dessa skrivelser och bref, tillåta vi oss slutligen att här återgifva konungens telegramsvar den 4 November till Karl-Johansförbundet i Kristiania. Svaret egde följande ordalydelse:

"Föreningen — unionen — skall bestå; detta är min bön, mitt hopp, min sträfvan, min tro. Oscar."

Vare Gud med fosterlandet!

Linköping, C. F. Ridderstads Boktryckeri, 1885.